

Satu: Maija Spolander | Kuvitukset: Henna Ryyänen

Tammi, Unna ja turvallinen tien ylitys

Ystävykset Tammi-orava ja Unna-pupu asuivat Karhumäen metsässä, jonka naapurissa oli Otsolan koulu. Sen tapahtumia ja lapsia Tammi ja Unna seurasivat valppaina ja uteliaina. Varsinkin Tammi oli erittäin kiinnostunut oppimaan monenlaisia tärkeitä asioita. Niitä se sitten opetti mielellään Unna-pupulle.

Nytkin Tammi-orava oli kiivennyt sen puun oksalle, josta näkyi ja kuului hyvin Otsolan koulun ykkösluokkaan.

Luokassa harjoiteltiin jotakin tosi tärkeää. Lattiaan oli kiinnitetty valkoisia pahviliuskoja. Tammi oivalsi, että lapsillahan oli luokassa oma suojatie. Pareittain tai kolmisin lapset kävelivät viivojen eteen. He pysähtyivät, katsoivat molempiin suuntiin ja höristelivät korviaan. Sitten he kävelivät viivojen yli opettajan luokse.

- Tuon täytyy olla tärkeää, Tammi selosti puun alla odottavalle Unnalle, sillä harjoitusta tehtiin monta kertaa. Jokainen lapsi sai osallistua.

Raollaan olevasta ikkunasta Tammi kuuli lasten loruttelevan yhteen ääneen turvallisen tien ylityslorun: ***”Minä kävelen, minä pysähdyn ja joka suuntaan katselen. Minä kuuntelen ja kun reitti on selvä, astelen. Tien yli tarkasti kävelen.”***

Toistakaa loru lasten kanssa.

Mitkä ovat suojatien ylittämisen supertaidot?

V: Pysähdy, katso kaikkiin suuntiin ja kuuntele, kävele.

Tammi hypähti alas puusta ja ehdotti Unna-pupulle, että he menisivät koulupäivän päättyessä katsomaan, kuinka tien ylitys kotiin kulkevilta lapsilta sujui.

Opettaja puhui luokassa varmasti myös kännyköistä, Tammi muisteli. Luokan taululla oli ollut kännykän kuvan päällä punainen rasti.

- Tarkoittaako se, että lapsilla ei saa enää olla kännyköitä koulussa, Unna mietti.
- Se tarkoittaa varmaankin sitä, että kännyköiden täytyy olla repussa, kun lapsi on koulussa tai kävelee koulumatkaa, arveli Tammi.
- Lapset eivät siis saa kävellä kännykkä kädessään liikenteessä, Unna ymmärsi hienosti.

- Se onkin tosi tärkeä sääntö, sillä liikenteessähän pitää olla silmät, korvat ja ajatukset valppaina. Ei silloin voi puhelinta käyttää, jatkoi Tammi.
- Saako lapsi vastata puhelimeen, jos se soi repussa koulumatkan aikana? Unna jatkoi tärkeitä kysymyksiään.

Tammi mietti hetken ja vastasi sitten: Kyllä puhelimeen saa varmasti vastata, mutta silloin lapsen täytyy pysähtyä turvalliseen paikkaan puhumaan. Kun puhelu päättyy, kännykkä pitää laittaa takaisin reppuun.

Miksi kännykkää ei kannata katsoa, kun liikkuu liikenteessä?

V: Jos katsot kännykkää, et näe, mitä ympärillä tapahtuu. Se on sama, kuin kävelisit silmät kiinni. Sinulta voi jäädä monta tärkeää asiaa huomaamatta.

Tammi kertoi, että puhelinta käyttäessä on tärkeä pysähtyä turvalliseen paikkaan siksi aikaa, kun käyttää puhelinta.

Mikä voisi olla tällainen turvallinen paikka?

V: Esimerkiksi tien reunassa et ole muiden liikkujien tiellä.

Hyvissä ajoin ennen ykkösluokan koulupäivän päättymistä orava ja pupu lähtivät liikkeelle, turvallisesti metsikön polkuja pitkin kohti sitä autotietä, jonka moni lapsi ylitti koulumatkalla.

- Suojatie on turvallinen paikka ylittää tie, muistutti Tammi, kun he seurasivat ohi ajavia autoja. Autonkuljettaja tietää, että suojatien kohdalla täytyy olla erityisen tarkkaavainen.
- Saako tien ylittää muualta kuin suojatien kohdalta? Unna keksi vielä kysyä.
- Saa, jos lähistöllä ei ole suojatietä.
- Silloin pitää olla satavarma, ettei autoja näy eikä kuulu ja tie pitää ylittää reippaasti kävellen, kohtisuoraan tien yli, Tammi tarkensi tärkeää sääntöä.

Näytä sivun 6 kuvia ja kysy, kumpi eläimistä ylittää tien turvallisemmin?

V: Tammi- orava ylittää tien turvallisemmin. Kun tien yli kävelee kohtisuoraan, on matka lyhyempi ja näin sen on turvallisempaa.

Unna-pupun matka on pidempi, koska Unna kävelee vinosti tien yli. Tällöin Unna on pidempään autotiellä.

Yhtäkkiä orava nosti tupsukorvansa pystyyn ja hypähti puun oksalle. Se katsoi koulun suuntaan.

- Koulun kello soi, pian reppuselkäisiä lapsia alkaa tulla. Mene sinä Unna tuonne pensaaseen, minä olen tässä yläpuolellasi puun oksalla, Tammi neuvoi Unnaa.

Eläinkaverukset seurasivat hipi hiljaa ja tarkkaavaisina, kuinka Vinha, Tuuve ja Tomas tulivat lähemmäs. Lapset muistivat kulkea kävelytien sitä reunaa, joka oli kauempana ajotiestä. Tullessaan isommalle tielle, lapset pysähtyivät suojatien lähelle. He katsoivat molempiin suuntiin, eikä autoja näkynyt. Sitten he kuuntelivat vielä hetken. Kun lapset olivat varmoja, että tien ylitys olisi turvallinen, he kävelivät tarkasti suojatietä pitkin tien toiselle puolelle. Siellä oli pysäkki. Lapset jäivät odottamaan linja-autoa.

- Hienoa Vinha, hienoa Tuuve ja Tomas. Ylitys meni aivan oikein, iloitsi Tammi.

Unna hypähti esiin pensaasta.

- Näitkö, että lapsilla olisi ollut kännykät käsissään? Unna kysyi.
- Onneksi ei ollut, kaikki sujui täysin turvallisesti, Tammi kehui lapsia. Mutta nyt kipitetään takaisin koululle. Haluan mennä seuraamaan vielä kakkosluokkalaisten liikuntatuntia. Se pidetään ulkona.

Ystävykset loikkivat ja hyppelivät metsikköä pitkin takaisin tuttuun Karhumäen metsään. Tammi kiirehti koulun urheilukentän laidalle ja Unna jäi rakentelemaan tikuista suojatietä. Jos oikein tarkkaan kuunteli, saattoi kuulla Unnan toistelevan tien ylityslorua: "Kävelen, pysähdyn, katselen ja kuuntelen. Kun reitti on selvä, astelen..."

Satuun liittyvät toimintavinkit

Tehtäviä tehdessä voit hyödyntää sivuilta 7 ja 8 löytyviä kuvatukikortteja.

1.

Toteuta sadun suojatieharjoitus luokassa. Suojatien viivat saat helposti esimerkiksi kiinnittämällä valkoiset A4 paperit lattiaan.

2.

Laita luokan seinälle suojatien ylittämisen loru (sivu 9). Lorutelkaa loru erityisesti, kun liikutte liikenteessä esimerkiksi liikuntatunnilla tai retkillä. Näin lapsille jää entistä paremmin mieleen tien ylittämisen supertaidot.

3.

Toistakaa loru lasten kanssa. Voitte myös rikastuttaa loru suluissa olevin liikkein:

”Minä kävelen (kävely paikallaan),
minä pysähdyn (seiso suorana kuin tikku)
ja joka suuntaan katselen (katso molemmille sivuille).
Minä kuuntelen (kädet korvien taakse)
ja kun reitti on selvä,
astelen (kävely paikallaan).
Tien yli tarkasti kävelen (kävely paikallaan).”

Lorun voi esittää myös pantomiimina ilman ääntä.

4.

Opeta lapsille suojatien supertaidot -leikki. Leikkiä leikitään seuraavilla liikkeillä:

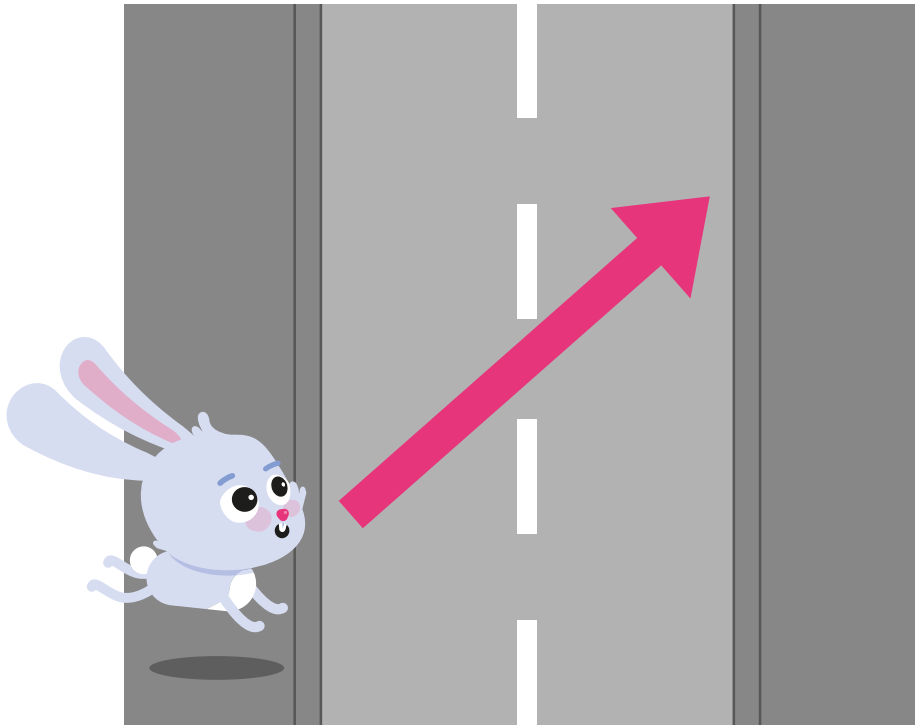
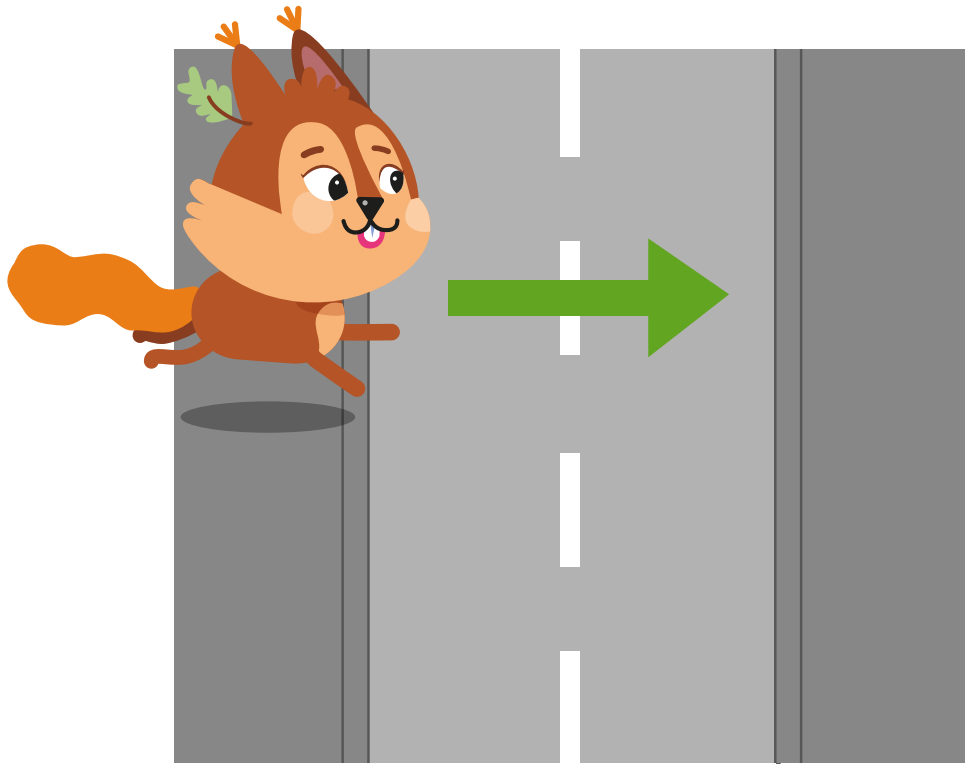
Pysähdy = seisotaan suorana kuin tikku

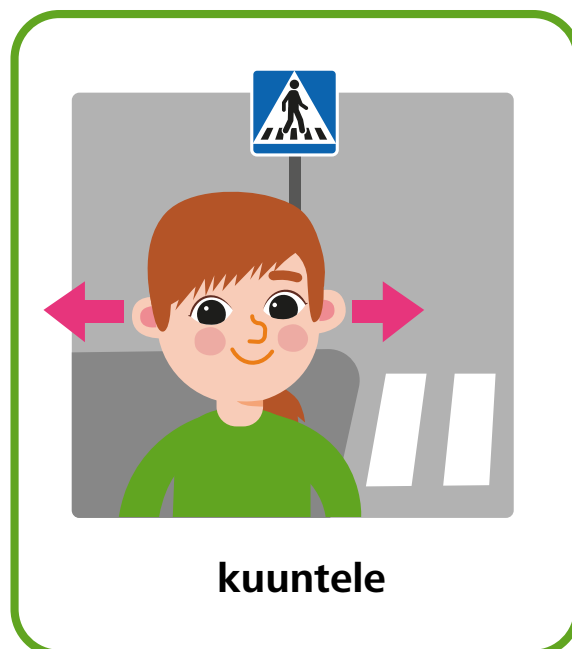
Katso kaikkiin suuntiin = käännä päätä ja katso sivuille

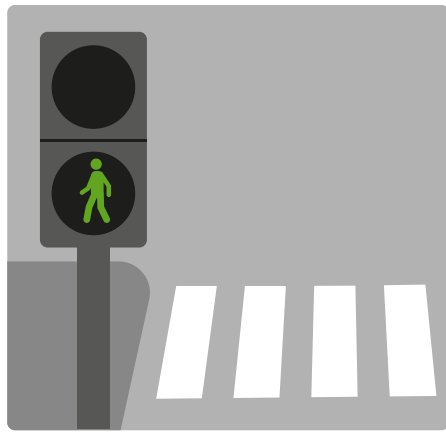
Kuuntele = laita kädet korvien taakse ja kuuntele tarkasti

Kävele = kävele paikallaan

Sano lapsille käskyjä vaihtelevassa järjestyksessä ja vaihtelevalla nopeudella.
Pysyvätkö lapset mukana?

Ylitä tie.

**Älä käytä kännykkää
liikenteessä.**

“ Minä kävelen,
minä pysähdyn
ja joka suuntaan katselen.
Minä kuuntelen
ja kun reitti on selvä,
astelen.
Tien yli tarkasti kävelen. ”

